

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2014 m. gruodžio 30 d. nutarimo Nr. O3-961
1 priedas

Patvirtinta
UAB LITGAS valdybos
2014 m. d. protokolu Nr.

PASKIRTOJO TIEKĖJO PROGNOZUOJAMOS GAMTINIŲ DUJŲ ĮSIGIJIMO KAINOS NUSTATYMO TVARKA

1. Vadovaudamasi Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodikos, patvirtintos Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. O3-367 „Dėl Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodikos patvirtinimo“ (2014 m. lapkričio 27 d. nutarimo Nr. O3-919 redakcija) 78 punktu, UAB LITGAS įstatų 41.4 punktu, UAB LITGAS (toliau – Bendrovė) valdyba tvirtina paskirtojo tiekėjo prognozuojamos gamtinių dujų įsigijimo kainos nustatymo tvarką (toliau – Tvarka). Tvarkos tikslas – nustatyti vienodą gamtinių dujų kainą kalendorinių metų ar kitam laikotarpiui.
2. Šia Tvarka nustatomos nuo 2015 m. sausio 1 d. ir vėlesniais laikotarpiais paskirtojo tiekėjo energijos gamintojams taikomos gamtinių dujų įsigijimo kainos. Paskirtojo tiekėjo prognozuojamos gamtinių dujų kainos laikotarpis – kalendorinių metų laikotarpis. Prieš prasidedant kiekvienam ketvirčiui Paskirtasis tiekėjas įvertina kiek skiriasi gamtinių dujų kaina tarp tuo metu taikomos suprognuotos Gamtinių dujų pirkimo kainos ir Gamtinių dujų pirkimo kainos ją perskaičiavus pagal Tvarkos 5-9 punktų nuostatas nuo prasidedančio ketvirčio pradžios iki metų pabaigos pagal tuo metu turimus duomenis. Jei šis skirtumas yra 10% ar daugiau, tuomet Paskirtasis tiekėjas perskaičiuoja Gamtinių dujų pirkimo kainą pagal tuo metu turimus duomenis, skaičiavimus pateikia Komisijai, o perskaičiuota Gamtinių dujų pirkimo kaina pradedama taikyti nuo prasidedančio ketvirčio pradžios. Šie veiksmai turi būti atlikti ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo paskutinio mėnesio, esančio prieš ketvirčio pradžią pradžios..
3. Šioje Tvarkoje vartojamos sąvokos:
 - 3.1. **Energijos gamintojai** – kaip numatyta Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo 11 straipsnyje.
 - 3.2. **Aktyvusis mėnuo** – kalendorinis mėnuo, kurio metu yra suplanuotas arba buvo pristatytas SGD krovinys, SGDT būtinojo kiekio tiekimo užtikrinimui, t.y. SGD terminalo būtinojo kiekio tiekimui į perdavimo sistemą ir Gamtinių dujų sunaudojimui technologinėms reikmėms SGD terminale.
 - 3.3. **(Kalendoriniai) metai** – kalendorinių metų laikotarpis, kurio pradžia sutampa su kalendorinių metų pirmos dujų dienos pradžia, o pabaiga sutampa su paskutinės kalendorinių metų dujų dienos pabaiga.
 - 3.4. **Ateinantys (kalendoriniai) metai** – kalendoriniai metai, kurių laikotarpiui yra nustatoma vienoda gamtinių dujų kaina.
 - 3.5. **Einamieji (kalendoriniai) metai** – kalendoriniai metai, kuriems pasibaigus prasideda Ateinantys kalendoriniai metai.
 - 3.6. **Ilgalaikė sutartis** – UAB LITGAS 2014 m. rugpjūčio 21 d. sudaryta 5 metų SGD tiekimo sutartis su Statoil ASA.

3.7. **NBP indeksas** (pilnas pavadinimas - National balancing point indeksas) – Jungtinės karalystės virtualios prekybos vietos gamtinių dujų pirkimui, pardavimui ir/ar perleidimui gamtinių dujų kaina, skelbiama Tvarkos 8 punkte nurodytuose šaltiniuose.

3.8. Kitos šioje Tvarkoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme, Suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatyme ir kituose teisės aktuose.

4. Gamtinių dujų įsigijimo kaina susideda iš dviejų dalių:

- Gamtinių dujų pirkimo kainos, ir
- Gamtinių dujų sunaudojimo technologinėms reikmėms, patirto SGD terminale išdujinimo proceso metu.

5. Gamtinių dujų pirkimo kaina (P_{GD} , Eur/MWh) skaičiuojama pagal tokią formulę:

$$P_{GD} = P_{prognoz.} + \Delta P_{fakt.}, \quad (1)$$

kur:

$P_{prognoz.}$ – prognozuojama gamtinių dujų pirkimo kaina (Eur/MWh),

$\Delta P_{fakt.}$ – gamtinių dujų pirkimo kainos koregavimo koeficientas, įvertinantis skirtumą tarp ankstesnio kainų galiojimo laikotarpio prognozuotų ir faktinių gamtinių dujų pirkimo kainų (Eur/MWh).

6. Prognozuojama gamtinių dujų pirkimo kaina ($P_{prognoz.}$, Eur/MWh) apskaičiuojama kaip Einamųjų metų ir vienerių Ateinančių metų prognozuojamų gamtinių dujų kainų svertinis vidurkis aktyviaisiais mėnesiais, kuriais pagal sutartį su tiekėju ateinančiais metais yra numatomas SGD pristatymas į SGD terminalą, ir skaičiuojama pagal tokią formulę:

$$P_{prognoz.} = \frac{\sum_i^n (P_i \times Q_i) + \sum_j^m (P_j \times Q_j)}{\sum_i^n Q_i + \sum_j^m Q_j}, \quad (2.1)$$

$$P_j = \frac{P_{jprognoz} + P_{jfakt}}{2}, \quad (2.2)$$

kur:

i – indeksas, nurodantis Einamųjų kalendorinių metų ir Ateinančių kalendorinių metų Aktyvųjų mėnesį (nuo 1 iki n), kuriam yra prieinami pilni istoriniai duomenys, reikalingi pagal Ilgalaikės sutarties formulę faktinės gamtinių dujų kainos apskaičiavimui.

n – aktyvių mėnesių kiekis per einamuosius kalendorinius metus ir vienerius ateinančius kalendorinius metus, kuriems yra prieinami pilni istoriniai duomenys, reikalingi pagal Ilgalaikės sutarties formulę faktinės gamtinių dujų kainos apskaičiavimui.

P_i – faktinė gamtinių dujų kaina (Eur/MWh) i -tajį mėnesį, apskaičiuojama pagal Ilgalaikės sutarties nuostatas.

j – indeksas, nurodantis einamųjų kalendorinių metų ir ateinančių kalendorinių metų Aktyvųjų mėnesį (nuo 1 iki m), kuriam nėra prieinami pilni istoriniai duomenys, reikalingi pagal Ilgalaikės sutarties formulę faktinės gamtinių dujų kainos apskaičiavimui.

m – aktyvių mėnesių kiekis per einamuosius kalendorinius metus ir vienerius ateinančius kalendorinius metus, kuriems nėra prieinami pilni istoriniai duomenys, reikalingi pagal Ilgalaikės sutarties formulę faktinės gamtinių dujų kainos apskaičiavimui.

$P_{jprognoz.}$ – prognozuojama gamtinių dujų kaina (Eur/MWh) j -tajį mėnesį, apskaičiuojama pagal Ilgalaikės sutarties nuostatas.

$P_{j\text{fakt.}}$ – faktinė gamtinių dujų kaina (Eur/MWh), kuri buvo dvylika mėnesių prieš j-tąjį mėnesį, apskaičiuojama pagal Ilgalaikės sutarties nuostatas,

Q_i – faktinis gamtinių dujų kiekis (MWh), kuris buvo pristatytas i-tąjį mėnesį SGDT būtinąjo kiekio tiekimo užtikrinimui Ateinantiems kalendoriniams metams,

Q_j – prognozuojamas gamtinių dujų kiekis (MWh), kuris planuojamas pristatyti j-tąjį mėnesį SGDT būtinąjo kiekio tiekimo užtikrinimui Ateinantiems kalendoriniams metams.

7. Faktinė Aktyviųjų mėnesių gamtinių dujų kaina apskaičiuojama pagal Ilgalaikės sutarties formulę, kurioje konkretaus mėnesio NBP indekso reikšmė yra pagal sutarties formulę apskaičiuota istorinė indekso reikšmė. Prognozuojama Aktyviųjų mėnesių gamtinių dujų kaina apskaičiuojama pagal Ilgalaikės sutarties formulę, kurioje konkretaus mėnesio NBP indekso reikšmė yra ateities sandorių NBP indekso reikšmė pagal paskutinę skaičiavimo dieną turimą informaciją. Istorinėms kainoms apskaičiuoti naudojamas *The Bank of England* (<http://www.bankofengland.co.uk/boeapps/iadb/Rates.asp>) paskelbtas paskutinės aktyvaus mėnesio dienos GBP ir EUR valiutų kursas, o ateities sandorių kainoms apskaičiuoti naudojamas paskutinis skaičiavimo diena *The Bank of England* paskelbtas GBP ir EUR valiutų kursas.
8. Skaičiavimams naudojamos istorinės bei ateities sandorių NBP indekso reikšmės imamos iš viešai prieinamo šaltinio – *The Intercontinental Exchange* (the ICE) ataskaitų (*istoriniai duomenys*: <https://www.theice.com/marketdata/reports/80>, UK NATURAL GAS INDEX (NBPI); *ateities sandorių duomenys*: <https://www.theice.com/marketdata/reports/10>, M-UK Natural Gas NBP Future).
9. Gamtinių dujų pirkimo kainos koregavimo koeficientas ($\Delta P_{\text{fakt.}}$, Eur/MWh), įvertinantis skirtumą tarp ankstesnio kalendorinių metų kainų galiojimo laikotarpio prognozuotų ir faktinių gamtinių dujų pirkimo kainų, apskaičiuojamas pagal tokią formulę:

$$\Delta P_{\text{fakt.}} = \frac{\sum_{i=1}^n (S_{\text{fakt. } i} - P_{\text{prognoz. } i} * Q_{\text{fakt. } i})}{Q_{\text{prognoz.}}}, \quad (3)$$

kur:

i – indeksas (nuo 1 iki n), nurodantis Aktyvųjų mėnesį, kurį įvykęs prognozuotų ir faktinių gamtinių dujų pirkimo kainų skirtumas nebuvo įvertintas gamtinių dujų kainose,

n – aktyviųjų mėnesių kiekis, kuriais įvykęs prognozuotų ir faktinių gamtinių dujų pirkimo kainų skirtumas nebuvo įvertintas gamtinių dujų kainose,

$S_{\text{fakt. } i}$ – faktinės gamtinių dujų pirkimo sąnaudos (Eur) i-tąjį mėnesį,

$Q_{\text{fakt. } i}$ – faktinis Bendrovės nupirktų gamtinių dujų kiekis (MWh) i-tąjį mėnesį SGDT būtinąjo kiekio tiekimo užtikrinimui,

$P_{\text{prognoz. } i}$ – prognozuota gamtinių dujų pirkimo kaina (Eur/MWh) i-tąjį mėnesį,

$Q_{\text{prognoz.}}$ – gamtinių dujų kiekis (MWh) planuojamas pristatyti SGDT būtinąjo kiekio tiekimui užtikrinti Ateinančiais kalendoriniais metais.

10. Gamtinių dujų sunaudojimas technologinėms reikmėms, patirtas SGD terminale (MWh), įvertinamas pagal faktinį gamtinių dujų sunaudojimą technologinėms reikmėms, patirtą SGD terminale praėjusį mėnesį ir prognozuojamą gamtinių dujų pirkimo kainą. Kas mėnesį Energijos gamintojams pateikiamose sąskaitose Bendrovė sąnaudas dėl Gamtinių dujų sunaudojimo technologinėms reikmėms, patirtas SGD terminale, Energijos gamintojui apskaičiuoja pagal tokią formulę:

$$S_{SGDTeg} = (Q_{SGDT} * P_{GD}) * Q_{eg} \div Q_{išduj.}, \quad (4)$$

kur:

S_{SGDTeg} – Energijos gamintojui priskirtos Gamtinių dujų sunaudojimo technologinėms reikmėms sąnaudos (Eur), patirtos SGD terminale,

Q_{SGDT} – Gamtinių dujų sunaudojimo technologinėms reikmėms faktinis kiekis (MWh), patirtas SGD terminale praėjusį mėnesį,

Q_{eg} – Energijos gamintojo iš Paskirtojo tiekėjo per praėjusį mėnesį nupirktas SGD terminalo būtinasis kiekis (MWh),

$Q_{išduj.}$ – Paskirtojo tiekėjo SGD terminalo būtinąjį kiekį faktinė išdujinimo suma (MWh) per praėjusį mėnesį,

P_{GD} – gamtinių dujų pirkimo kaina (P_{GD} , Eur/MWh).

11. Paskirtasis tiekėjas per 10 darbo dienų nuo šios tvarkos suderinimo su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija) parengia detalius prognozuojamos gamtinių dujų pirkimo kainos skaičiavimus, juos pateikia Komisijai, o rezultatus paskelbia viešai. Vėliau kasmet Paskirtasis tiekėjas iki einamųjų metų lapkričio 10 d. parengia detalius prognozuojamos gamtinių dujų pirkimo kainos skaičiavimus, juos pateikia Komisijai, o rezultatus paskelbia viešai. Paskirtasis tiekėjas privalo skelbti savo internetinėje svetainėje prognozuojamus aktyviuosius mėnesius ateinantiems kalendoriniams metams kaskart, kai paskelbiama suskaičiuota prognozuojama gamtinių dujų pirkimo kaina energijos gamintojams.
12. Paskirtojo tiekėjo veiklos pinigų srautai bus įtakojami neatitikimų tarp prognozuotos gamtinių dujų įsigijimo kainos energijos gamintojams bei faktinės to periodo gamtinių dujų įsigijimo kainos. Esant laikinam neigiamam pinigų srautui, kada prognozuota gamtinių dujų įsigijimo kaina energijos gamintojams tam tikrais laikotarpiais bus mažesnė nei faktinė to periodo gamtinių dujų kaina, Paskirtasis tiekėjas turi užtikrinti pinigų srauto subalansavimą jam prieinamomis finansavimo priemonėmis. Esant laikinam teigiamam pinigų srautui, kada prognozuota gamtinių dujų įsigijimo kaina energijos gamintojams tam tikrais laikotarpiais bus didesnė nei faktinė to periodo gamtinių dujų kaina, Paskirtasis tiekėjas susikaupusius piniginius išteklius turi efektyviai investuoti, o iš jų investavimo gautas finansines pajamas turi panaudoti mažinant ateinančių ataskaitinių metų Paskirtojo tiekėjo reguliuojamas veiklos sąnaudas. Susidarius laikinam teigiamam pinigų srautui ir dėl to susikaupusiems piniginiams ištekliams, Paskirtasis tiekėjas turi dėti maksimalias pastangas juos valdyti kuo efektyviau. Prioritetinis Paskirtojo tiekėjo valdomų susikaupusių piniginių išteklių panaudojimo tikslas yra piniginių išteklių saugumo užtikrinimas ir, laikantis šio tikslo, siekiamas investicijų grąžos maksimizavimas. Paskirtojo tiekėjo susikaupusių piniginių išteklių valdymas negali būti nukreiptas į spekuliacinės investicijų grąžos siekimą. Piniginiai ištekliai ir finansiniai įsipareigojimai turi būti valdomi taip, kad užtikrintų esamą ir numatomą išprastinę Paskirtojo tiekėjo veiklą. Paskirtojo tiekėjo valdomi susikaupę piniginiai ištekliai turi būti investuoti tik į mažai rizikingus pinigų rinkos ir skolos vertybinių popierių instrumentus, t.y. terminuotus indėlius, patikimų finansinių institucijų obligacijas, Lietuvos Respublikos skolos vertybinius popierius. Sandorio šalies kredito rizika Paskirtojo tiekėjo turi būti valdoma sudarant sandorius tik su patikimomis finansinėmis institucijomis, turinčiomis ilgalaikio skolinimosi užsienio valiuta kredito reitingą ne žemesnį nei A- pagal Fitch Ratings agentūrą (arba kitų tarptautinių reitingo agentūrų atitikmenį), išskyrus sandorius, kuriais įsigijami Lietuvos Respublikos skolos vertybiniai popieriai.